

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів
дисертації *Пен Жуя* на тему:
«Фортепіанне виконавство в Китаї: етапи історичного розвитку»
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво»
з галузі знань 02 – «Культура і мистецтво»

Публічну презентацію наукових результатів дисертації
проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
«26» серпня 2024 року, протокол № 1

Обґрунтування теми дослідження. Дисертацію присвячено узагальненню досягнень китайського фортепіанного виконавства – феномена, сто років існування якого продемонстрували всьому світові високий рівень майстерності його представників. Незважаючи на те, що піаністичне мистецтво в Китаї почало свій шлях на декілька століть пізніше порівняно з Європою і США, за відносно невеликий термін часу воно отримало світове визнання, про що свідчать численні перемоги китайських піаністів на міжнародних конкурсах, сенсаційні відкриття нових імен зовсім юного віку, їх успішна концертна діяльність, високий рейтинг через приголомшливу віртуозну майстерність. Проте в наукових джерелах прослідковується вибірковий дослідницький інтерес до даного явища: більшість авторів намагалися висвітлювати невеликий відрізок шляху фортепіанного мистецтва Китаю, концентруватися на конкретній особі піаніста-виконавця, окремому аспекті фортепіанної освіти в Китаї, деяких консерваторій та особистостей видатних педагогів. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених фортепіанному мистецтву Китаю, в музикознавстві досі бракує роботи, в якій були б обґрунтовані еволюційні зміни, що відбулися протягом столітнього існування фортепіанного виконавства в країні. В зв'язку з цим на новітньому етапі назріла потреба узагальнення та прогнозування подальшого розвитку фортепіанного мистецтва та освіти в країні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики згідно з планом науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Її зміст відповідає комплексній темі «Інтерпретологія як інтегративна наука» перспективного тематичного плану науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського на 2017–2022 роки (Протокол № 4 від 30 листопада 2017 року). Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (протокол № 4 від 28 листопада 2019 року).

Мета дослідження – узагальнити історичний досвід розвитку фортепіанного виконавства Китаю, що призвело до його визнання у світі.

Об'єктом дослідження є світове фортепіанне мистецтво.

Предмет дослідження – китайське фортепіанне виконавське мистецтво в його історичному розвитку.

Матеріалом дослідження є наукові джерела, в яких зафіксовані факти існування та розвитку китайського фортепіанного виконавства, наукові праці історичного та методико-педагогічного спрямування, афіші концертів, рецензії, інтерв'ю з видатними представниками піаністичного мистецтва Китаю, спогади їх учнів, колег, рідних. Цінним джерелом інформації також є періодика засобів масової інформації різних країн, що висвітлює світові досягнення китайських піаністів, записи виконання різних програм, тощо.

Основними **методами**, задіяними у роботі, стали: *аналітичний, історико-типологічний, теоретичний, інтерпретаційний, компаративний.*

Теоретичною базою дослідження стали наукові праці, присвячені становленню та розвитку національного фортепіанного мистецтва (Бянь Мен, 1996; Kraus C., 1989; Ліан Маочунь, 2001; Тун Даоцзинь, 2001; Хень Пейчунь, 2004; Сюй Бо, 2011; Нанді Юн, 2023); фортепіанній творчості китайських композиторів (Ван Юйхе, 1992; Сунь Тянь, 2019; У На, 2009; Бай Є, 2018); окремим аспектам фортепіанного виконавства Китаю (Ван Бінчао, 1994; Сюй Бо, 2011; Цинь Сюе, 2020; Фен Їжань, 2022, Чжу Іюй, 2022, Ляо Моя, 2022); діяльності видатних піаністів-педагогів у різних навчальних закладах Китаю (Тан Ке, 2007; Цінь Цінь, 2012; Чі Лін, 2002; Xu Keli, 2001; Ян Янь, 2009; Лю Мейхуань, 2021); методичній праці піаністів та інтерв'ю з ними (Жао Шимін, 1994, 1997; Лі Хуанг, 2001; Лі Цифан, 1991; Су Лан Шень, 1999; Чжоу Гуанрен, 1990; Чі Лін, 2001; Янг Юнь, 1998); європейському фортепіанному виконавському мистецтву (Palmer C., 1997; Рябуха Н., 2014; Ніколаєвська Ю., Безбородько О., Дедусенко, 2002; Чернявська М., 2018; Веркіна Т., 2008; Москаленко В., 2013); дослідженню індивідуального виконавського стилю (Martinsen K., 1930; Copland A., 1980; Chernyavska, M., 2023; Сухленко І., 2011; Катрич О., 2001); психології творчості, процесу професіоналізації фортепіанного виконавського мистецтва (Білоус В., 2005; Зінська Т., 2011; Портний Ю., 2021).

Наукова новизна одержаних результатів. У музикознавстві *вперше*: – узагальнено історичний досвід розвитку фортепіанного виконавського мистецтва Китаю; проаналізовано шляхи професіоналізації фортепіанного виконавства в Китаї; дана оцінка розвитку системи фортепіанної педагогіки на прикладі діяльності найбільш значних вищих навчальних закладів та мережі музичних шкіл Китаю; розглянуто виконавську діяльність найяскравіших її представників різних історичних періодів; запропоновано піаністичну типологію на основі аналізу творчості різних персоналій провідних китайських піаністів; уведено в науковий обіг аудіографію із записами видатних китайських піаністів різних поколінь (Додаток А); визначено найбільш суттєві досягнення китайської піаністичної школи; проаналізовано стан сучасної

фортепіанної культури в Китаї, охарактеризовано її тенденції розвитку і перспективи.

Практична значущість дослідження полягає у можливості його використання в лекційних курсах «Світова історія музики», «Історія фортепіанного виконавського мистецтва», «Фортепіанна методика та педагогіка». Інформаційна цінність аналітичних засад, що містяться в оцінках виконавської інтерпретації сучасних музикантів полягає у можливості усвідомити принципи виконавської стилістики фортепіанних творів різного напрямку, а також узагальнення та вдосконалення методичних підходів до навчання піаністів у практичній педагогічній роботі в Китаї та інших країнах.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на кафедрі інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Основні положення роботи оприлюднені у виступах на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях: «*Homo interpretatus* в творчій практиці сьогодення» (Харків, 2019); Семінар музичного мистецтва «Охорона і спадкоємність нематеріальної культурної спадщини провінції Ганьсу» (Ганьсу, Китай, 2019), «Музична комунікація у питаннях і відповідях» (Харків, 2021), «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, 2021), «Поетика музичної творчості» (Харків, 2022), «Сучасне слово про мистецтво: Наука і критика» (Харків, 2022, 2023, 2024), «Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, 2023, 2024).

Публікації. Основні положення роботи відображені в 3 публікаціях, з яких: 2 статті – в спеціалізованих наукових виданнях категорії «Б», затверджених МОН України, 1 стаття – в періодичному науковому виданні «AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research» (Чехія), що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science:

1. Пен Жуй (2022). Консерваторії Китаю як вищий щабель національної фортепіанної освіти: історіографія питання. *Аспекти історичного музикознавства*: зб. наук. ст. Вип. ХХІХ. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 217-236.

DOI 10.34064/khnum2-2912

https://aspekty.kh.ua/vypusk29/aspekt_29_12_penzhuyi.pdf

2. Пен Жуй (2024). Концертна діяльність китайських піаністів: історія розвитку. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. ст. Вип. 71. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків, ХНУМ. С. 67-91.

DOI 10.34064/khnum1-71.04

https://intermusic.kh.ua/vypusk71/problemy_71_4_Rui.pdf

3. Marianna Chernyavska, Song Meixuan, Peng Rui (2023). Ways of forming performing stylistics in the historical dynamics of chinese piano art: AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2023. Volume: 13 Issue: 2. Pages: 207-211. Special Issue: XXXV. <https://doi.org/10.33543/j.130235.207211>.

https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130235/papers/A_37.pdf

Характеристика особистості здобувача. Пен Жуї здобув повну вищу освіту в Харківському національному університеті мистецтв імені І. П. Котляревського у 2019 році за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», освітня програма «Фортепіано, орган», ступінь магістра з присвоєнням професійних кваліфікацій «Артист камерного ансамблю, концертмейстер, науковець-дослідник, викладач закладу вищої освіти (фортепіано)».

Навчався в аспірантурі ХНУМ імені І. П. Котляревського з 01.11.2019 по 25.06.2023 та з 26.06.2024 по нині на кафедрі інтерпретології та аналізу музики (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, професор М. С. Чернявська).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стиль викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувач дотримувався принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Як результат попередньої експертизи дисертації Пен Жуї у межах публічної презентації наукових результатів дисертації, проведеної на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, та повноти основних результатів дослідження.

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація *Пен Жуї* «**Фортепіанне виконавство в Китаї: етапи історичного розвитку**», представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво, є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Зміст дисертації відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво. Визначені мета та завдання повністю розв'язані, основні положення дисертації обґрунтовують наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії.

Результати дисертації пройшли апробацію на десяти науково-практичних конференціях; основні положення відображено у трьох наукових публікаціях.

2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація *Пен Жуї* «**Фортепіанне виконавство в Китаї: етапи історичного розвитку**» має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфер музичного мистецтва України та інших країн. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету

Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути представлена у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

3. Рекомендувати дисертацію **Пен Жюя «Фортепіанне виконавство в Китаї: етапи історичного розвитку»** до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 – «Культура і мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на публічній презентації наукових результатів дисертації, яку було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Головуюча на публічній презентації наукових результатів дисертації:

Доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри інтерпретології
та аналізу музики Харківського
національного університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Л. В. Шаповалова